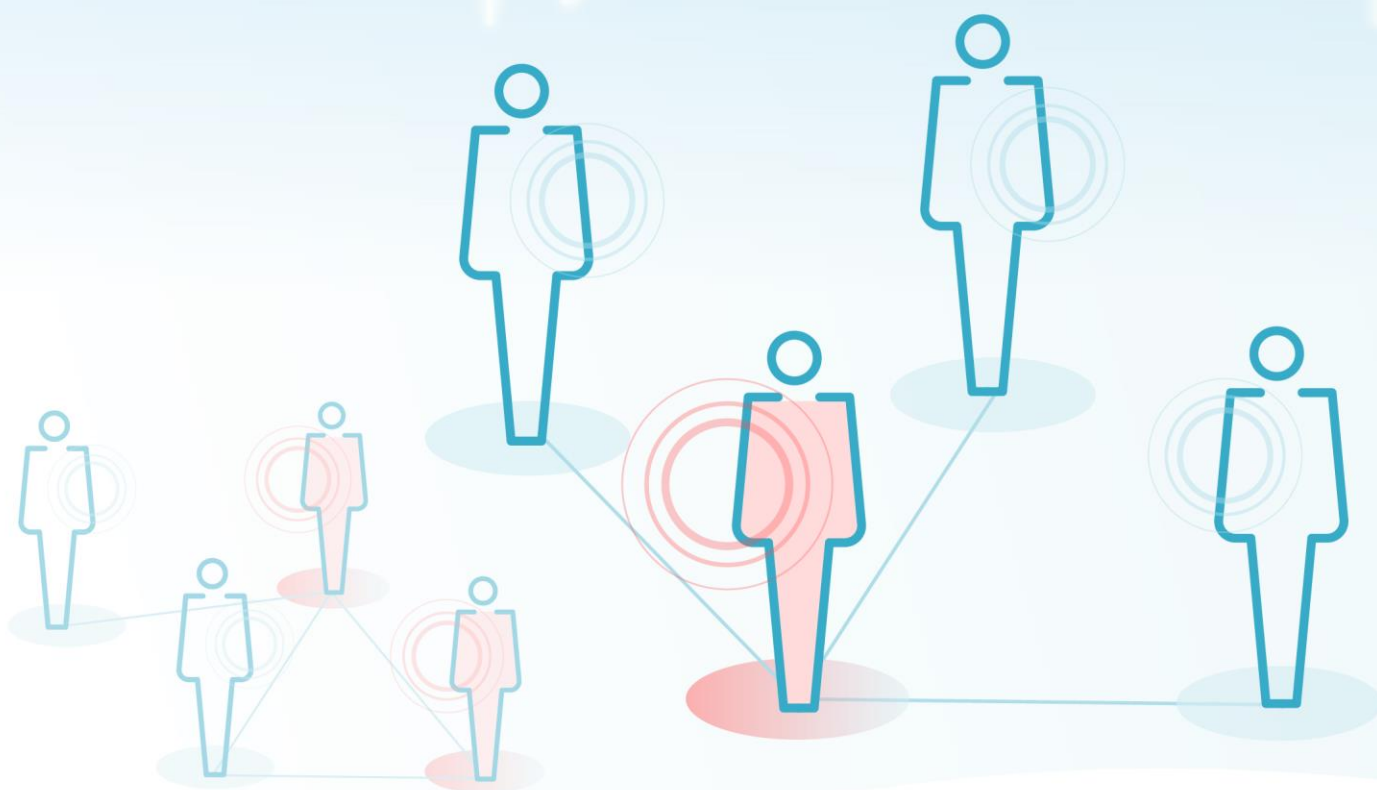

Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji v letu 2022

Pri pripravi poročila smo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje v Centru za nalezljive bolezni sodelovali Irena Klavs, Mojca Serdt, Manca Avsec in Lina Berlot.

Koordiniranje epidemiološkega spremljanja (EPI) resnih akutnih okužb dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI), potrjenih covid-19 (EPISARI), upravljanje nacionalne zbirke podatkov, priprava rednih tedenskih poročil in priprava letnega poročila je potekala v okviru dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22), Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPdVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 18/23 – ZDU-10 in 84/23 – ZDOsk-1), Zakonom o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 15/21, 112/21 – ZNUPZ, 206/21 – ZDUPŠOP in 141/22 – ZNUNBZ) in Zakonom o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 141/22 in 136/23 – ZIUZDS).

Za redno pošiljanje podatkov in konstruktivno sodelovanje se zahvaljujemo vsem slovenskim bolnišnicam, članom mreže EPISARI: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Univerzitetni klinični center Maribor, Splošna bolnišnica Celje, Splošna bolnišnica Murska Sobota, Splošna bolnišnica Novo mesto, Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica, Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, Splošna bolnišnica Jesenice, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, Splošna bolnišnica Izola, Splošna bolnišnica Brežice, Splošna bolnišnica Trbovlje, Bolnišnica Topolšica, Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik, Bolnišnica Sežana, Onkološki inštitut Ljubljana, Ortopedska bolnišnica Valdoltra, Bolnišnica za otroke – Šentvid pri Stični, Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna, Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Psihiatrična bolnišnica Begunje, Psihiatrična bolnišnica Idrija, Psihiatrična bolnišnica Ormož, Psihiatrična bolnišnica Vojnik, Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina in MC Medicor. Osebe, ki so v letu 2022 v bolnišnicah koordinirale zbiranje podatkov in njihovo posredovanje NIJZ, so navedene na seznamu članov mreže EPISARI, ki je soavtor poročila.

Pri pripravi in podpori grafičnih prikazov rednih tedenskih poročil se zahvaljujemo sodelavkam na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje Nini Kunšič, Marjani Vrh in Maji Mrzel.

Junij 2024

Citirajte kot: Klavs I, Serdt M, Avsec M, Berlot L, Mreža EPISARI. Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji v letu 2022. Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji. 2024:1-9. Dostopno na: <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/spremljanje-nalezljivih-bolezni/epidemiolosko-spremljanje-resnih-akutnih-okuzb-dihal-potrjenih-covid-19-v-sloveniji/>

Avtorji

Irena Klavs, Mojca Serdt, Manca Avsec, Lina Berlot, Mreža EPISARI

Povzetek

V letu 2022 (od 1. do 52. koledarskega tedna, od 3. 1. 2022 do 1. 1. 2023) je bilo po podatkih, ki smo jih prejeli iz slovenskih bolnišnic na Nacionalni inštitut za javno zdravje, sprejetih skoraj 15.000 oseb zaradi resne akutne okužbe dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI). Med njimi je bilo skoraj 5.400 sprejemov, potrjenih z okužbo s SARS-CoV-2 (v angl.: Severe Acute Respiratory Syndrome – Corona Virus – 2 – SARS-CoV-2) oziroma s covid-19 (v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19). V enote za intenzivno zdravljenje (EIZ) je bilo sprejetih preko 700 oseb zaradi SARI, potrjenih covid-19. V bolnišnicah je umrlo preko 1000 bolnikov, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjenih covid-19. Bolnišnice so bile najbolj obremenjene v januarju in februarju 2022.

Tedenske stopnje sprejemov zaradi SARI, potrjenih covid-19, so se gibale od najnižje v 23. tednu (0,3/100.000 prebivalcev) do najvišje v 5. tednu (20,2/100.000 prebivalcev). V 21., 23. in 24. tednu v EIZ niso sprejeli nobenega bolnika s SARI, potrjen covid-19, največ pa so jih sprejeli v 4. tednu (3,0/100.000 prebivalcev). Največ covid-19 smrti v bolnišnicah med primeri, ki so bili sprejeti zaradi SARI in potrjeni covid-19, je bilo v 5. tednu, ko je umrlo 84 pacientov (4,0/100.000 prebivalcev).

Tveganje za sprejem v bolnišnico zaradi SARI, potrjenega covid-19, je bilo najvišje pri starejših prebivalcih Slovenije. 76 % sprejetih v bolnišnice je bilo starih 65 let ali več. Podobno je bilo tveganje za smrt v bolnišnici po sprejemu zaradi SARI, potrjenem covid-19, najvišje pri starejših prebivalcih Slovenije. 92 % umrlih je bilo starih 65 let ali več.

V slovenske bolnišnice je bilo sprejetih tudi nekaj več kot 4.000 bolnikov z diagnozo okužbe s SARS-CoV-2 oziroma covid-19, ki pa so bili sprejeti zaradi drugih bolezni, poškodb ali posegov in ne zaradi hudo potekajoče okužbe s SARS-CoV-2. V bolnišnicah je bilo med hospitalizacijo odkritih nekaj več kot 1.300 primerov covid-19, ki so bili ob sprejemu zaradi druge bolezni ali poškodbe ali posega v obdobju inkubacije. Poleg tega je bilo v bolnišnicah prepoznanih skoraj 2.500 primerov covid-19, ki so bili pridobljeni med hospitalizacijo.

Za poučeno in sorazmerno načrtovanje ukrepov preprečevanja in obvladovanja okužb z virusom SARS-CoV-2 oziroma covid-19 potrebujemo zanesljive podatke o pogostosti tako hudo potekajočih okužb s SARS-CoV-2, da je potrebna hospitalizacija.

Kazalo vsebine

1	UVOD.....	1
2	CILJI	1
3	METODE	1
4	REZULTATI	2
4.1	Sprejemi zaradi SARI, potrjenih covid-19, in smrti s covid-19 po sprejemu zaradi SARI, potrjenih covid-19	2
4.2	Sprejemi zaradi drugih razlogov ob sočasni okužbi s SARS-CoV-2, v bolnišnico vneseni primeri covid-19, odkriti med hospitalizacijo, in primeri covid-19, pridobljeni med hospitalizacijo	5
5	PREDNOSTI IN OMEJITVE EPISARI.....	5
6	ZAKLJUČEK	6
7	REFERENCE	7
8	MREŽA EPISARI	8

Seznam slik

Slika 1: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v bolnišnice in v EIZ ter primerov smrti, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, Slovenija, 2022	3
Slika 2: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v bolnišnice po starostnih skupinah, Slovenija, 2022.....	3
Slika 3: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v EIZ po starostnih skupinah, Slovenija, 2022.....	4
Slika 4: Tedensko število smrti pacientov, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, po starostnih skupinah, Slovenija, 2022	4
Slika 5: Tedensko število sprejetih zaradi drugega razloga ob potrjeni okužbi s SARS-CoV-2, vnesenih primerov covid-19, odkritih med hospitalizacijo, in primerov covid-19, pridobljenih med hospitalizacijo, Slovenija, 2022.....	5

Seznam kratic

Covid-19	koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019 (v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19)
ECDC	Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (v angl.: European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC)
EIZ	enota za intenzivno zdravljenje
EMŠO	enotna matična številka občana
EPI	epidemiološko spremljanje
EPISARI	epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
SARI	resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI)
SARS-CoV-2	novi koronavirus SARS-CoV-2 (v angl.: Severe Acute Respiratory Syndrome – Corona Virus – 2 – SARS-CoV-2)
ZNUNBZ	Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva

1 Uvod

Za poučeno načrtovanje ukrepov preprečevanja in obvladovanja okužb s koronavirusom SARS-CoV-2 (v angl.: Severe Acute Respiratory Syndrome – Corona Virus – 2 – SARS-CoV-2) oziroma covid-19 (v angl.: COrona Vlrus Disease 2019 – COVID-19) potrebujemo zanesljive podatke o pogostosti tako hudo potekajočih okužb s SARS-CoV-2, da je potrebna hospitalizacija. Najpogosteje gre za hudo potekajočo akutno okužbo dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI). Poleg tega so koristni tudi podatki o pogostosti hospitalizacij zaradi drugih bolezni, poškodbah ali načrtovanih posegih ob sočasni okužbi s SARS-CoV-2 in podatki o v bolnišnicah odkritih okužbah s SARS-CoV-2 in v bolnišnicah pridobljenih okužbah s SARS-CoV-2. Zato smo od marca 2020 na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) v sodelovanju s slovenskimi bolnišnicami usklajevali epidemiološko spremljanje (EPI) primerov SARI, potrjenih covid-19, in drugih primerov covid-19 oziroma okužb s SARS-CoV-2. Ta sistem epidemiološkega spremljanja smo poimenovali EPISARI (1).

EPISARI sta v okviru epidemiološkega spremljanja covid-19 priporočali tudi Svetovna zdravstvena organizacija in Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (v angl.: European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC) (2–4).

2 Cilji

Cilji so za vse prebivalce Slovenije in tudi za prebivalce različnih starostnih skupin v bolnišnicah in njihovih enotah za intenzivno zdravljenje (EIZ), spremljati spreminjanje tedenske pogostosti:

- sprejemov zaradi SARI, potrjenih covid-19,
- smrti, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjenih covid-19,
- sprejemov zaradi drugih bolezni, poškodb ali posegov ob sočasni okužbi s SARS-CoV-2,
- med hospitalizacijo odkritih vnesenih primerov covid-19 in
- med hospitalizacijo pridobljenih primerov covid-19.

3 Metode

V skladu z Zakonom o dodatnih ukrepih za omilitev posledic covid-19 (5), ki je stopil v veljavo s 5. 2. 2021, je poročanje podatkov za EPISARI postalo obvezno za vse slovenske bolnišnice. Tako je bilo tekom leta 2022 v EPISARI mrežo vključenih vseh 29 slovenskih bolnišnic: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Univerzitetni klinični center Maribor, Splošna bolnišnica Celje, Splošna bolnišnica Murska Sobota, Splošna bolnišnica Novo mesto, Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica, Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, Splošna bolnišnica Jesenice, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, Splošna bolnišnica Izola, Splošna bolnišnica Brežice, Splošna bolnišnica Trbovlje, Bolnišnica Topolšica, Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik, Bolnišnica Sežana, Onkološki inštitut Ljubljana, Ortopedska bolnišnica Valdoltra, Bolnišnica za otroke – Šentvid pri Stični, Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna, Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Psihiatrična bolnišnica Begunje, Psihiatrična bolnišnica Idrija, Psihiatrična bolnišnica Ormož, Psihiatrična bolnišnica Vojnik, Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina in MC Medicor.

Bolnišnice so v skladu z metodološkimi navodili NIJZ enkrat tedensko poročale naslednje podatke za zadnji opazovani teden:

- število pacientov, sprejetih v bolnišnice zaradi SARI, od teh število testiranih na virus SARS-CoV-2 in število potrjenih covid-19,
- število pacientov, sprejetih v EIZ zaradi SARI, od teh število testiranih na virus SARS-CoV-2 in število potrjenih covid-19,

- število pacientov s potrjeno okužbo z virusom SARS-CoV-2 (primerov covid-19), ki so bili v bolnišnico sprejeti zaradi drugih razlogov (npr. porod) in ob sprejemu niso imeli SARI,
- število primerov covid-19, ki so bili odkriti med hospitalizacijo in so bili ob sprejemu v bolnišnico zaradi drugih razlogov v dobi inkubacije za covid-19 ter ob sprejemu niso imeli SARI ali potrjene okužbe z virusom SARS-CoV-2,
- število primerov covid-19, ki so se razvili v bolnišnici in so bili pridobljeni med hospitalizacijo,
- število pacientov s covid-19, ki so bili odpuščeni iz bolnišnice in
- število umrlih pacientov s covid-19, od teh število umrlih v EIZ.

Za vse različne primere covid-19 so bolnišnice v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih (6), Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (7) in Zakonom o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (8) poročale tudi enotno matično številko občana (EMŠO), ki vsebuje datum rojstva, iz katerega smo lahko izračunali njihovo starost. Ločevanje primerov covid-19, odkritih med hospitalizacijo, ki so bili sprejeti v bolnišnico zaradi drugih razlogov v obdobju inkubacije okužbe s SARS-CoV-2, in tistih, ki so bili pridobljeni med hospitalizacijo, je bila diskrecija koordinatorjev zbiranja podatkov v bolnišnicah, ki so bili seznanjeni z definicijami covid-19 za namene epidemiološkega spremljanja ECDC (9).

V poglavju Rezultati prikazujemo tedensko pogostost različnih primerov covid-19 za vse prebivalce Slovenije ali za prebivalce različnih starostnih skupin v absolutnih številkah ali pa preračunano na 100.000 prebivalcev glede na podatke Statističnega urada Republike Slovenije na dan 1. 1. 2022.

4 Rezultati

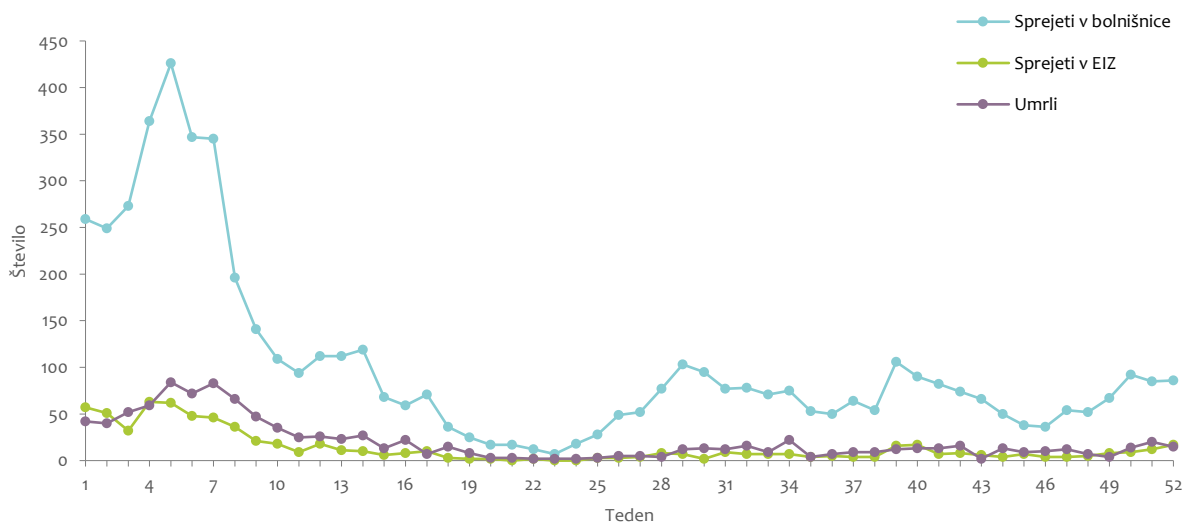
Na spletnih straneh NIJZ (<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/koronavirus/spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19/>) (10) smo v 2022 vsak teden objavili EPISARI poročilo za obdobje preteklih 12 tednov. Tu povzemamo najpomembnejše rezultate EPISARI za celo leto 2022 oziroma od 1. do 52. koledarskega tedna v 2022 (za obdobje od 3. 1. 2022 do 1. 1. 2023) za podatke iz vseh 29 slovenskih bolnišnic.

4.1 Sprejemi zaradi SARI, potrjeni covid-19, in smrti s covid-19 po sprejemu zaradi SARI, potrjeni covid-19

V obdobju od 1. do 52. tedna 2022 je bilo po poročilih, ki smo jih iz sodelujočih bolnišnic prejeli na NIJZ, v bolnišnice sprejetih 14.948 oseb zaradi SARI, na SARS-CoV-2 je bilo testiranih 14.882 oseb, med njimi je bilo 5.380 oseb s potrjenim covid-19. V EIZ je bilo sprejetih 713 oseb zaradi SARI, potrjeni covid-19. Med bolniki, ki so bili v bolnišnico sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, smo za isto obdobje prejeli tudi poročila o 1.048 smrtih v bolnišnicah.

Slika 1 prikazuje spreminjanje tedenskega števila sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v bolnišnice in v EIZ ter primerov smrti v bolnišnicah, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19 za 52 tednov v letu 2022.

Slika 1: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v bolnišnice in v EIZ ter primerov smrti, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, Slovenija, 2022

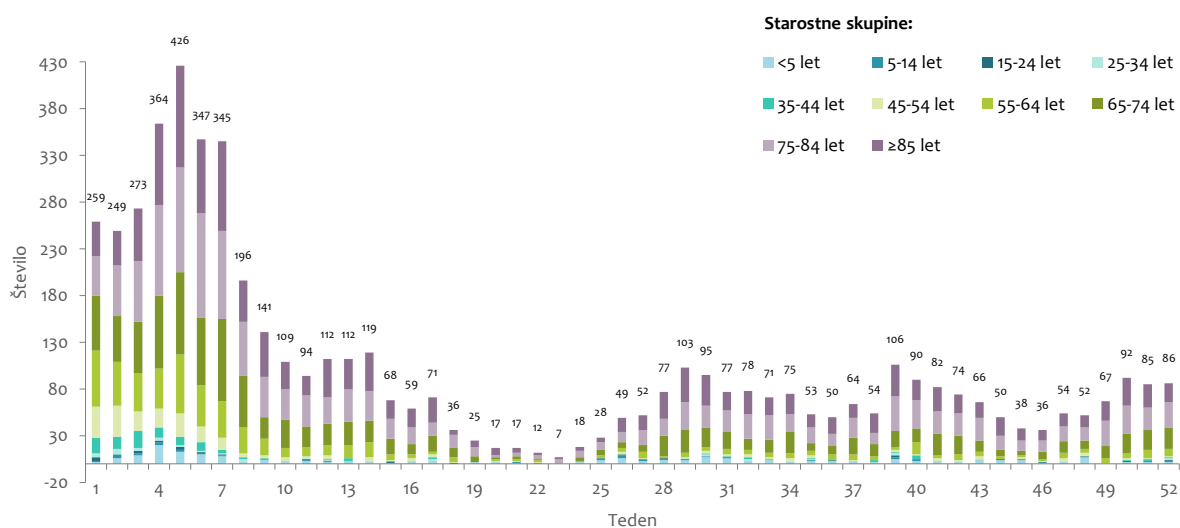

SARI: resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI); covid-19 (koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019; v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19); EIZ: enote za intenzivno zdravljenje. Vir: zbirka podatkov o hospitaliziranih pacientih, obolelih za covid-19 v skladu z ZNUNBZ.

Največ poročanih sprejemov zaradi SARI, potrjeni covid-19, je bilo v 5. tednu, 426 (20,2/100.000 prebivalcev), in najmanj v 23. tednu, 7 (0,3/100.000 prebivalcev). Največ poročanih sprejemov zaradi SARI, potrjeni covid-19, v EIZ pa je bilo v 4. tednu, 63 (3,0/100.000 prebivalcev). V 21., 23. in 24. tednu v EIZ ni bil sprejet nihče s SARI, potrjeni covid-19. Največ smrti v bolnišnicah med primeri, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, je bilo v 5. tednu, ko je umrlo 84 pacientov (4,0/100.000 prebivalcev), in najmanj v 22., 23., 24. in 43. tednu, ko sta umrla po 2 pacienta (0,1/100.000 prebivalcev).

Slika 2 prikazuje za enako obdobje spreminjanje tedenskega števila v bolnišnice sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, glede različnih starostnih skupin. Povprečna starost oseb, sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, je bila 72 let, 76 % je bilo starih 65 let ali več.

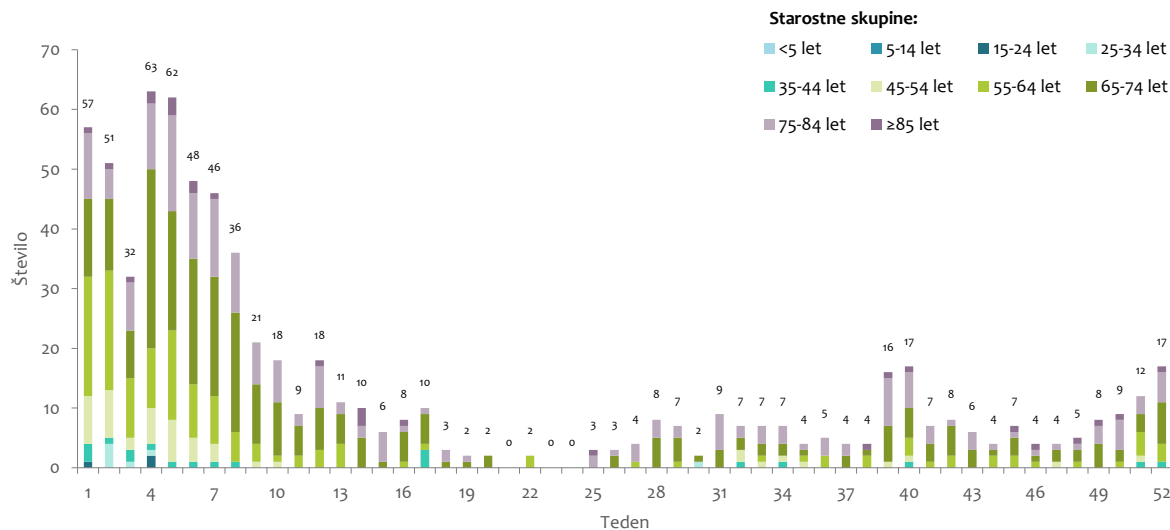
Slika 2: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v bolnišnice po starostnih skupinah, Slovenija, 2022

SARI: resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI); covid-19 (koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019; v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19). Vir: zbirka podatkov o hospitaliziranih pacientih, obolelih za covid-19 v skladu z ZNUNBZ.

Slika 3 prikazuje za enako obdobje tedensko število sprejetih SARI, potrjeni covid-19, v EIZ glede različnih starostnih skupin. Povprečna starost oseb sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v EIZ je bila 70 let, 69 % je bilo starih 65 let ali več.

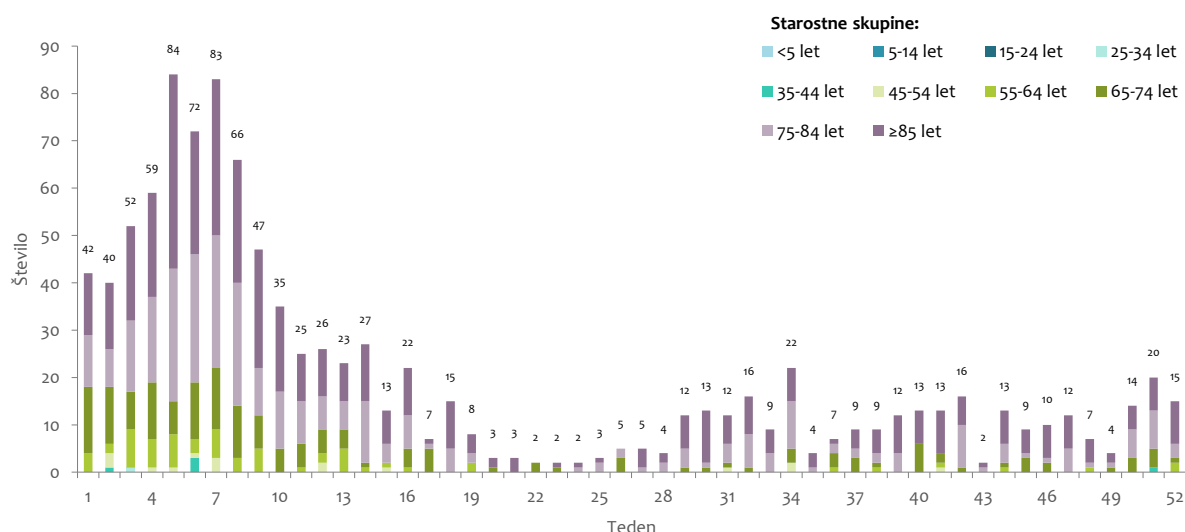
Slika 3: Tedensko število sprejetih zaradi SARI, potrjeni covid-19, v EIZ po starostnih skupinah, Slovenija, 2022

SARI: resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI); covid-19 (koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019; v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19); EIZ: enote za intenzivno zdravljenje. Vir: zbirka podatkov o hospitaliziranih pacientih, obolelih za covid-19 v skladu z ZNUNBZ.

Slika 4 prikazuje za enako obdobje tedensko število smrti v bolnišnicah med pacienti, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19 glede različnih starostnih skupin. Povprečna starost je bila 82 let, 92 % je bilo starih 65 let ali več.

Slika 4: Tedensko število smrti pacientov, ki so bili sprejeti zaradi SARI, potrjeni covid-19, po starostnih skupinah, Slovenija, 2022

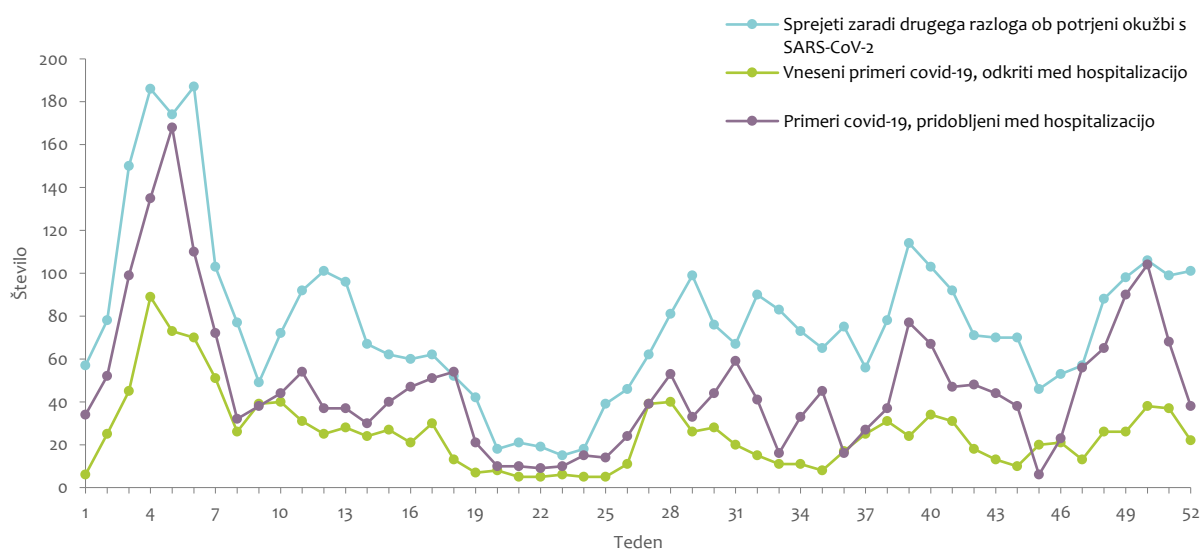
Covid-19 (koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019; v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19). SARI: resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI). Vir: zbirka podatkov o hospitaliziranih pacientih, obolelih za covid-19 v skladu z ZNUNBZ.

4.2 Sprejemi zaradi drugih razlogov ob sočasni okužbi s SARS-CoV-2, v bolnišnico vneseni primeri covid-19, odkriti med hospitalizacijo, in primeri covid-19, pridobljeni med hospitalizacijo

V obdobju 52 tednov v letu 2022 je bilo po poročilih, ki smo jih iz sodelujočih bolnišnic prejeli na NIJZ, v slovenske bolnišnice sprejetih 4.016 bolnikov, ki so bili sprejeti zaradi drugih razlogov, na primer poroda, in so imeli sočasno okužbo s SARS-CoV-2. V istem obdobju je bilo v bolnišnici med hospitalizacijo odkritih 1.319 primerov covid-19, ki so bili ob sprejemu v bolnišnico zaradi drugih razlogov v dobi inkubacije za covid-19 ter ob sprejemu niso imeli SARI ali potrjene okužbe z virusom SARS-CoV-2. Poleg tega je bilo v bolnišnicah prepoznanih 2.461 primerov covid-19, ki bili pridobljeni med hospitalizacijo.

Slika 5 prikazuje podatke za leto 2022 glede spremljanja tedenskega števila sprejetih zaradi drugega razloga ob potrjeni okužbi s SARS-CoV-2, vnesenih primerov covid-19, odkritih med hospitalizacijo, in primerov covid-19, pridobljenih med hospitalizacijo.

Slika 5: Tedensko število sprejetih zaradi drugega razloga ob potrjeni okužbi s SARS-CoV-2, vnesenih primerov covid-19, odkritih med hospitalizacijo, in primerov covid-19, pridobljenih med hospitalizacijo, Slovenija, 2022

SARI: resna akutna okužba dihal (v angl.: Severe Acute Respiratory Infection – SARI); covid-19 (koronavirusna bolezen, ki smo jo prepoznali leta 2019; v angl.: Corona Virus Disease 2019 – COVID-19). Vir: zbirka podatkov o hospitaliziranih pacientih, obolelih za covid-19 v skladu z ZNUNBZ.

Najvišje število sprejetih primerov zaradi drugega razloga in ne zaradi SARI, ki so imeli sočasno okužbo s SARS-CoV-2, je bilo v 6. tednu, 187 (8,9/100.000 prebivalcev), in najnižje v 23. tednu, 15 (0,7/100.000 prebivalcev). Najvišje število vnesenih primerov covid-19, odkritih med hospitalizacijo po sprejemu v inkubaciji, je bilo v 4. tednu, 89 (4,2/100.000 prebivalcev), in najnižje v 21., 22., 24. in 25. tednu, 5 (0,2/100.000 prebivalcev). Najvišje število primerov covid-19, ki so se najverjetneje okužili med hospitalizacijo, je bilo v 5. tednu, 168 (8,0/100.000 prebivalcev), in najnižje v 45. tednu, 6 (0,3/100.000 prebivalcev).

5 Prednosti in omejitve EPISARI

Prednost EPISARI je nacionalno pokritje, saj so v letu 2022 sodelovale vse slovenske bolnišnice. Zbiranje podatkov v skladu z metodologijo, ki smo jo pripravili na NIJZ, je bila diskrecija posameznih koordinatorjev podatkov v sodelujočih bolnišnicah. Kakovost zbranih podatkov v posameznih bolnišnicah je lahko bila različna. Nekateri primeri SARI in primeri okužb s SARS-CoV-2 oziroma covid-19 primeri so bili lahko napačno opredeljeni, ali pa niso bili prepoznani. Na primer poročano število v bolnišnici pridobljenih primerov covid-19 je verjetno podcenilo njihovo dejansko pojavnost.

6 Zaključek

V letu 2022 je bilo zaradi okužb s SARS-CoV-2 oziroma covid-19 veliko sprejemov v slovenske bolnišnice. Poleg sprejemov zaradi covid-19 so bile bolnišnice zelo obremenjene tudi s primeri covid-19, ki so bili vneseni in odkriti med hospitalizacijo in tudi s primeri covid-19, ki so bili pridobljeni v bolnišnicah. Breme je bilo največje v začetku leta, v januarju in februarju 2022.

Podatki EPISARI nam omogočajo tedensko spremljanje spreminjanja pogostosti hude obolevnosti zaradi okužbe s SARS-CoV-2 v Sloveniji, torej pogostosti tako hudo potekajočih akutnih okužb dihal, da je potreben sprejem v bolnišnico. Tako zaznamo porast in upadanje števila težko potekajoče akutne bolezni covid-19, ki zahteva sprejem v bolnišnico, torej grožnjo preobremenjenosti bolnišnic.

Podatki nam omogočajo tudi spremljanje pogostosti drugih primerov potrjenih okužb s SARS-CoV-2, ki so bili sprejeti v bolnišnice zaradi drugih razlogov (npr. zaradi poroda), pogostosti tistih primerov covid-19, ki so se razvili v bolnišnici, ker so bili v času sprejema zaradi drugih razlogov (npr. miokardnega infarkta) v inkubaciji in pogostosti tistih primerov covid-19, ki so bili pridobljeni v bolnišnici.

Zaključimo lahko, da so podatki EPISARI ključni za poučeno in sorazmerno načrtovanje različnih ukrepov preprečevanja in obvladovanja epidemije covid-19 v Sloveniji in da je nujno zagotoviti te podatke tudi v prihodnosti.

7 Reference

1. Klavs I, Serdt M, Učakar V, Grgič-Vitek M, Fafangel M, Mrzel M, et al. Enhanced national surveillance of severe acute respiratory infections (SARI) within COVID-19 surveillance, Slovenia, weeks 13 to 37 2021. *Euro Surveill.* 2021;26(42). doi: 10.2807/1560-7917.ES.2021.26.42.2100937. PubMed PMID: 34676822. Dostopno 19.6.2023 na: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2021.26.42.2100937>
2. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). COVID-19 surveillance guidance. Stockholm: ECDC, 2021. Dostopno 25.7.2023 na: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-surveillance-guidance.pdf>.
3. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Operational considerations for respiratory virus surveillance in Europe. Stockholm: ECDC, 2022. Dostopno 15.3.2024 na: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Operational-considerations-respiratory-virus-surveillance-euro-2022.pdf>.
4. World Health Organization (WHO). End-to-end integration of SARS-CoV-2 and influenza sentinel surveillance: revised interim guidance Geneva: WHO; 2022 [31.1.2022]. Dostopno 19.6.2023 na: https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-Integrated_sentinel_surveillance-2022.1.
5. Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 15/21, 112/21 – ZNUPZ, 206/21 – ZDUPŠOP in 141/22 – ZNUNBZ). Dostopno 20.6.2023 na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8321>.
6. Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22). Dostopno 20.6.2023 na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO433>.
7. Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPdVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 18/23 – ZDU-10 in 84/23 – ZDOsk-1). Dostopno 19.6.2023 na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/26736>.
8. Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 141/22 in 136/23 – ZIUZDS). Dostopno 8.1.2024 na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8690>.
9. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Surveillance definitions for COVID-19 Stockholm: ECDC; 2022. Dostopno 25.6.2023 na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/surveillance-definitions>.
10. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ). Spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19): NIJZ; 2024. Dostopno 19.3.2024 na: <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/koronavirus/spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19/>.

8 Mreža EPISARI

Skupina EPISARI na NIJZ

Irena Klavs, Mojca Serdt, Manca Avsec, Lina Berlot

Univerzitetni klinični center Ljubljana

Tatjana Lejko Zupanc, Rok Besal, Peter Adamič

Univerzitetni klinični center Maribor

Božena Kotnik Kevorkijan, Ana Kenk, Luka Muzek

Bolnišnica Sežana

Viktor Švigelj

Bolnišnica Topolšica

Andreja Pečnik, Jasna Dobelšek Fürst

Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik

Barbara Bitežnik, Matjaž Fležar

Splošna bolnišnica Brežice

Mojca Savnik Iskra, Tinkara Pacek

Splošna bolnišnica Celje

Miha Simoniti, Saša Sedovšek

Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica

Tanja Stojoska Shurbanovska, Renata Janeš

Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj

Anita Vršič, Snežana Anders

Splošna bolnišnica Izola

Teja Perenič Mamilovič, Suzana Grmšek

Splošna bolnišnica Jesenice

Matej Dolenc, Ana Ščavničar

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Emil Pal, Jerneja Farkaš Lainščak, Nina Žižek

Splošna bolnišnica Novo mesto

Tatjana Remec, Primož Brkič

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec

Eva Miler Mojškerc, Maja Starc, Ajda Kljajič

Splošna bolnišnica Trbovlje

Katja Kalan Uštar

Onkološki inštitut Ljubljana

Katja Jarm, Sonja Tomšič, Manja Zemljič

Ortopedska bolnišnica Valdoltra

Anže Mihelič

Bolnišnica za otroke – Šentvid pri Stični

Tina Kaparić Kersnik, Irena Štucin Gantar

Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča

Urška Zupanc, Marijana Žen Jurančič

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana

Jožica Peterka Novak, Anže Homovec

Diagnostični center Bled

Marinka Krumpestar

Kirurški sanatorij Rožna dolina

Renata Nagode, Ankica Sinovcic

MC Medicor d.d.

Dejan Bregar, Ana Orožen Adamič

Psihiatrična bolnišnica Begunje

Metka Velušček, Aljaž Frantar, Tanja Cebin Skale

Psihiatrična bolnišnica Idrija

Mateja Matvoz Kos, Kristina Kržišnik Gnezda, Zorica Filipovič

Psihiatrična bolnišnica Ormož

Metka Vidovič

Psihiatrična bolnišnica Vojnik

Valentina Winkler Skaza

Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj

Lidija Studen, Joži Eržen

Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna

Jana Čelhar